

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาด้านวิชาการมากที่สุด (3.66) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร (2.77) ด้านงบประมาณ (2.72) และด้านบริหารจัดการศึกษา (2.56) มีระดับปัญหาน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยพิจารณาปัญหาที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ปัญหาด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ปัญหาด้านวิชาการที่พบมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการแนะนำ นิเทศ ช่วยเหลือและติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ปัญหาด้านบุคลากรพบว่า โดยรวมอยู่ในปานกลาง ปัญหาด้านบุคลากรที่พบมากที่สุดคือบุคลากรด้านการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านงบประมาณที่พบมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดงบประมาณในการส่งเสริมและจัดการศึกษา ปัญหาด้านบริหารจัดการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านบริหารจัดการศึกษาที่พบมาก

ที่สุดคือวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเพียงพอ

2. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านบริหารจัดการศึกษามีความพร้อมมากที่สุด (3.42) รองลงมาคือด้านบุคลากร (3.23) ด้านงบประมาณ (3.18) และด้านวิชาการ (2.99) มีระดับความพร้อมน้อยที่สุดตามลำดับ โดยพิจารณาความพร้อมที่มากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ความพร้อมด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมด้านวิชาการที่มีมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการจัดการศึกษาและแผนพัฒนาตำบลทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาความพร้อมด้านบุคลากร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมที่มีมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนการใช้บุคลากรตรงตามความรู้ความสามารถ ความพร้อมด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมที่มีมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการด้านการศึกษา ที่เป็นปัจจุบันเพื่อการวางแผนและจัดทำงบประมาณ ความพร้อมด้านบริหารจัดการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมที่มีมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลไปปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

3. แนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเพิ่มขึ้น เข้าไปมีส่วนร่วมในงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้มากขึ้น จัดโครงสร้างการประสานงานด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่นด้านวิชาการ โดยให้มีหน่วยงานกำกับ ดูแลให้คำปรึกษาด้านวิชาการ โดยเฉพาะ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้พัฒนาตนเองด้านวิชาการและพัฒนางานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสศึกษาดูงาน ร่วมประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาของท้องถิ่นอื่นที่จัดการศึกษาได้เป็นเลิศ

3.2 ด้านบุคลากร ควรจัดทำแผนอัตรากำลังและสรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของ

บุคลากรในด้านต่าง ๆ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรอยู่เสมอ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งคณะผู้บริหาร พนักงาน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ด้านงบประมาณ ควรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ จัดสรรเงินเพื่อการศึกษาให้เพียงพอ รวดเร็วและทั่วถึง ต่อความต้องการของท้องถิ่น ควรมีการระดมทุนเพื่อเพิ่มงบประมาณในการจัดการศึกษา ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอยู่เสมอ

3.4 ด้านบริหารจัดการศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษา ท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการติดตามการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอเพื่อศึกษาข้อเด่นข้อด้อยเพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปแก้ปัญหและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ความพร้อม และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ตามกรอบแนวคิด 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการศึกษา มีประเด็นผลการวิจัยที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพล สีทา (2545 :62) ได้ศึกษาศึกษาสภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า ปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ นาคุณทรง (2550: 88) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อ

ปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความพร้อมในการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนของบุคลากรที่เป็นหลักในการจัดการศึกษา ได้แก่บุคลากรทางการบริหารและบุคลากรทางวิชาการ ที่จะเป็นผู้ดูแลงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษา อีกทั้งยังขาดการประสานงานขอความช่วยเหลือด้านวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้ส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะมีบุคลากรทางการศึกษา มีงบประมาณ มีโครงสร้างการบริหารที่รองรับการจัดการศึกษา แต่ยังไม่เน้นไปที่การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการแก้ปัญหาในเรื่องการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลนี้จะต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังอีกทั้งต้องใช้ระยะเวลา การเตรียมความพร้อมและผ่านการประเมินความพร้อมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ มีนักบริหารและนักวิชาการที่เป็นผู้นำทางวิชาการในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตลอดจนทั้งมีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่น ส่วนปัญหาด้านวิชาการที่อยู่ในระดับ “มาก” นั้นอาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากส่วนใหญ่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเองขาดความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการอย่างแท้จริงและขาดการประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการไปขอคำแนะนำเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านงานวิชาการให้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐภูมิ เล็กถวิลวงษ์ (2546: 120) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าปัญหาด้านวิชาการ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ และขาดการนิเทศติดตาม

2. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพร้อมด้านงบประมาณและด้านบุคลากรอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ด้านบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” นั้นอาจเนื่องมาจากในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น ทั้งมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งด้านการบริหารงบประมาณ การจัดทำแผนการจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างบุคลากร ส่วนความพร้อมด้านวิชาการที่อยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องจากว่าองค์การ

บริหารส่วนตำบลยังขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพราะส่วนใหญ่จัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่านั้น อีกทั้งบุคลากรทางการศึกษายังขาดประสิทธิภาพในงาน
ด้านวิชาการอยู่มากและขาดการประสานความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษา
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย วงศ์เกษม (2548: 70) ได้ศึกษาวิจัย การถ่ายโอนการจัด
การศึกษาขึ้นพื้นฐานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามที่พบว่า องค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามมีความพร้อมในการจัดการศึกษาในภาพรวมในระดับ
ปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โพธิ์ทอง ไม้ตง (2549: 79-80) ที่ได้ศึกษาวิจัย
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร
พบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ในทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้านคือ ด้าน
วิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการศึกษา โดยด้านที่เป็นปัญหามาก
ที่สุดและมีความพร้อมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุดเมื่อจัดลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านวิชาการ มี
ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา คือ ควร พัฒนาศักยภาพ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความสามารถ เข้าไปมีส่วนร่วมในงานวิชาการของ
สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ให้มากขึ้น จัดโครงสร้างการประสานงานด้านการจัด
การศึกษาท้องถิ่นด้านวิชาการ โดยให้มีหน่วยงานกำกับ ดูแลให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
โดยเฉพาะ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็ก ได้พัฒนาตนเองด้านวิชาการให้ตรงตาม
ความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โพธิ์ทอง ไม้ตง (2549: 80) ที่ได้
ศึกษาวิจัย ความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
สมุทรสาคร ที่เห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน
ตามแนวทางกระทรวงศึกษาธิการ

จากข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษา
ด้านวิชาการแสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังต้องการพัฒนาศักยภาพของ
ตนเองเพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยมากอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาท
ในการให้คำแนะนำให้มากขึ้น เนื่องจากว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ความเข้าใจ
โดยเฉพาะด้านวิชาการที่เป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่พบมากที่สุดเมื่อเรียงลำดับแล้วคือด้านวิชาการ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเช่น สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น เช่น จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อมาฝึกอบรมด้านทักษะการบริหารและด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น เป็นต้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนและเร่งนำแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาของตนเอง ให้มีความพร้อมสูงและพร้อมที่จะรองรับการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา

3. ในการนำผลการวิจัยไปใช้องค์การบริหารส่วนตำบลควรคำนึงถึงบริบทของตนเอง เพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำผลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ควรวิจัยเพื่อพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะด้านวิชาการ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนและพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการให้สูงขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนและนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง